

นิ่วในถุงน้ำดี อันตรายที่ไม่ควรมองข้าม

ศูนย์ : ศูนย์ศัลยกรรม

บทความโดยแพทย์ : นพ. ปริศนา สิริยานนท์

ทราบหรือไม่ว่าพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่เป็นของทอดหรือของมันบ่อยๆ มีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดโรคนิ่วในถุงน้ำ

ซึ่งโรคนี้เป็นโรคในระบบทางเดินน้ำดีที่พบบ่อยที่สุด และไม่แสดงอาการอย่างแน่ชัด มีเพียงอาการปวดท้อง แน่นท้อง อืด หากไม่เคยรู้จักอาการของนิ่วในถุงน้ำดีมาก่อน อาจทำให้ปล่อยปละละเลยจนเป็นอันตรายมากกว่าที่คิด ซึ่งเชื่อว่าหลายคนมีความอันตรายอย่างไร ใครที่สามารถเป็นได้บ้าง แล้วการรักษาที่ดีที่สุดคืออะไร ไปหาคำตอบกันได้เลย

ใครบ้างที่มีความเสี่ยงเป็น "นิ่วในถุงน้ำดี" ?

นิ่วในถุงน้ำดีมักพบในคนที่มี 4 ลักษณะหรือที่เราเรียกว่า 4F คือ Forty, Fertile, Fatty และ Female หรือแปลได้ว่า มักพบในผู้ โดยเฉพาะผู้ที่มียุตรหลายคน ซึ่งบางคน บังเอิญตรวจพบแต่ไม่ได้มีอาการผิดปกติใดๆ

อย่างไรก็ตามผู้หญิงที่มีลักษณะดังกล่าว มีความเสี่ยงที่จะเกิดอาการของโรคนิ่วในถุงน้ำดี 1-2 % ต่อปี และในปัจจุบันเราพบโดยนิ่วในถุงน้ำดีมี 2 ชนิดหลักๆ ได้แก่

1. **ชนิดที่เกิดจากคอเลสเตอรอล (Cholesterol stones)** เป็นชนิดที่พบบ่อยประมาณ 80% ของนิ่วในถุงน้ำดีทั้งหมด เกิดจากการมีคอเลสเตอรอลเพิ่มมากขึ้นในน้ำดี หรือการบีบตัวของกล้ามเนื้อในถุงน้ำดีมีสมรรถภาพไม่เพียงพอ จึงไม่
2. **ชนิดที่เกิดจากเม็ดสีหรือบิลิรูบิน (Pigment stones)** ก่อนนิ่วชนิดนี้มีขนาดเล็กกว่าและมีสีคล้ำกว่าชนิดที่ เกิดจาก มักพบในผู้ป่วยโรคตับแข็งหรือผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของเลือด เช่น โรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย โรคโลหิตจางจากการขาด

อาการของโรคนิ่วในถุงน้ำดี

อาการของนิ่วในถุงน้ำดีนั้น โดยส่วนใหญ่ ช่วงแรกมักไม่เกิดอาการ และอาจจะมีอาการเพียงเล็กน้อย เช่น ปวดจุกแน่นท้อง โดยเฉพาะกินอาหารมันๆ หลังอาหารมื้อใหญ่ แต่ถาก่อนนิ่วมีขนาดใหญ่ขึ้น มีการอักเสบของถุงน้ำดี จะทำให้มีอาการปวดตื้อ มีไข้ คลื่นไส้ อาเจียน บางคนมีอาการปวดท้องแบบผิดปกติ นาน 2-3 ชั่วโมง โดยปวดร้าวไปสะบักขวาตามหลังส่วนล่าง และตาเหลือง ปัสสาวะสีเข้ม

การตรวจวินิจฉัยและการรักษา

การตรวจวินิจฉัยโรคนิ่วในถุงน้ำดี สามารถทำได้โดยการทำอัลตราซาวด์ช่องท้องส่วนบน (Ultrasound Upper Abdomen) ใช้เวลาไม่นาน และทราบผลได้ทันที โดยก่อนมาตรวจนั้นต้องเตรียมตัวโดยการงดอาหาร และเครื่องดื่มที่มีไขมันทุกชนิด 12 ชั่วโมง เพราะหากรับประทานอาหารก่อนมาตรวจจะทำให้ถุงน้ำดีหดตัว ส่งผลให้เห็นถุงน้ำดีไม่ชัดเจน

ส่วนการรักษา วิธีได้ผลดีที่สุดนั่นคือ การผ่าตัด ซึ่งการผ่าตัดถุงน้ำดีในปัจจุบัน มี 2 วิธี ได้แก่

- **การผ่าตัดแบบเปิดหน้าท้อง** เป็นการการผ่าตัดด้วยวิธีมาตรฐาน เหมาะกับการรักษานิ่วในถุงน้ำดีที่มีการอักเสบมา
- **การผ่าตัดผ่านกล้อง** เป็นการผ่าตัดแบบเจาะรูเล็ก ๆ ที่หน้าท้อง มีข้อดีคือ แผลเล็ก เจ็บตัวน้อย พ้นตัวได้ไว แต่ทั้งนี้ก็มีข้อจำกัดในการรักษาด้วยวิธีการนี้ในกรณีผู้ป่วยป่วยมีอาการถุงน้ำดีอักเสบเฉียบพลันเกิน 3 วัน โอกาสที่จ

รู้จักการผ่าตัดนิ่วในถุงน้ำดีด้วยวิธีส่องกล้อง 3 มิติ

ในอดีตการผ่าตัดโรคนี้ในถุงน้ำดีเป็นการผ่าตัดแบบเปิดแผลใหญ่เพื่อเอากล่องน้ำดีออก โดยแพทย์ต้องตัดกล้ามเนื้อหน้าท้องนั้นคนไข้จะเจ็บแผลมาก ทำให้รู้สึกเจ็บเวลาหายใจ ซึ่งการหายใจที่เต็มปอดก็จะส่งผลให้ปวดแผล และปอดอักเสบ แต่ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการแพทย์ในปัจจุบัน แพทย์สามารถใช้เทคโนโลยีผ่าตัดผ่านกล้อง 3 มิติ มารักษาได้ ซึ่งลดเวลาในการผ่าตัด ทำให้มีความปลอดภัยในการผ่าตัดมากขึ้น เป็นวิธีการผ่าตัดที่ทำให้แผลมีขนาดเล็ก ช่วยให้คนไข้ฟื้นตัว ทั้งนี้ศัลยแพทย์จะผ่าตัดผ่านกล้องได้แม่นยำมากขึ้นกว่าจอ 2 มิติ รูปแบบแผลเล็ก เจ็บน้อย คนไข้ฟื้นตัวเร็ว ทั้งนี้ไม่ต้องพักฟื้น สามารถลดภาวะแทรกซ้อน หรือการติดเชื้อที่เกิดจากการผ่าตัด

กระบวนการวิธีการผ่าตัดผ่านกล้อง มีดังนี้

- เจาะรูเล็กๆ บริเวณหน้าท้อง 4 แห่ง ด้วยเครื่องมือที่ออกแบบเฉพาะสำหรับการเจาะหน้าท้องอย่างปลอดภัย ขนาดของรูที่เจาะคืออีก 1 ตำแหน่ง
- ใส่กล้องที่มีก้านยาวๆ และเครื่องมือต่างๆ ผ่านรูที่ผนังหน้าท้องลงไป ศัลยแพทย์จะสามารถมองเห็นถุงน้ำดีและอวัยวะ
- ศัลยแพทย์สามารถเอายางน้ำดีออกจากตับ และใช้คลิปหนีบทึบหุ้มเลือดแทนไหมเย็บแผล ก่อนตัดขั้วของถุงน้ำดี
- เมื่อตัดถุงน้ำดีได้แล้ว นำบรรจุใส่ถุงที่ออกแบบมาโดยเฉพาะ หลังจากนั้นค่อยดึงออกจากร่างกายบริเวณรูเจาะ
- จากนั้นศัลยแพทย์จะสำรวจความเรียบร้อยเป็นขั้นตอนสุดท้าย ก่อนดึงเครื่องมือและกล้องออกแล้วเย็บปิดแผล
- ในผู้ป่วยบางรายถ้ามีการอักเสบมาก อาจต้องมีการใส่ท่อระบายไว้ 2-3 วัน

ข้อจำกัดของการผ่าตัดถุงน้ำดีผ่านกล้อง

สำหรับผู้ป่วยในบางภาวะไม่สามารถใช้วิธีการผ่าตัดแบบส่องกล้องได้ เช่น ผู้ป่วยที่มีโรคปอดและหัวใจขั้นรุนแรง คนที่เคยผ่าตัดช่องท้องมาก่อน รวมถึงแพทย์และทีมงานจะต้องที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผ่าตัดด้วยกล้องโดยเฉพาะ

เนื่องจากอาการของนิ่วในถุงน้ำดี จะไม่พบอาการผิดปกติแสดงให้เห็นและมักจะตรวจพบโดยบังเอิญจากการตรวจเช็คร่างกายเป็นประจำ ท้องอืด อาหารไม่ย่อย รวมถึงอาการปวดท้องต่อเนื่องนานหลายชั่วโมงหลังกินอาหาร อาจเป็นสัญญาณของนิ่วในถุงน้ำดี แนะนำว่าไม่ควรชะล่าใจหรือปล่อยทิ้งไว้ ควรเข้าพบแพทย์เพื่อรับการรักษาอย่างถูกต้องตั้งแต่ระยะอาการเริ่มแรก

.

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย